

Konstenheten

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2008-12-02

Diarienummer:
KUN 2008/522

Handläggare:
Göran Rosander

Återremitterat ärende: Försäljning av konstverk till Essinge församling

1 Förslag till beslut

Kulturförvaltningen föreslår kulturnämnden besluta

att sälja konstverket "Avsked och återkomst" av Einar Forseth till Essinge församling för 12 000 kronor.

att uppdra åt förvaltningen att teckna köpeavtal med Essinge församling med en s k hembudsklausul med innebörden att församlingen, vid en eventuell framtida försäljning, måste erbjuda landstinget att köpa verket åter för 12 000 kronor plus vad församlingen själv kostat på konstverket i reparationer/underhållsåtgärder.

2 Bakgrund

Kulturförvaltningen hade i tjänsteutlåtande 2008-10-27 föreslagit kulturnämnden att sälja konstverket "Avsked och återkomst" enligt samma förslag till beslut som i detta utlåtande. Kulturnämnden återremitterade ärendet med uppdrag till förvaltningen att låta göra en värdering av konstverket. Värderingen har utförts av Claes Jugård som är av Stockholms Handelskammare förordnad besiktningsman av konst och antikviteter. Hans besiktnings-/värderingsutlåtande bifogas detta tjänsteutlåtande.

Konstverket "Avsked och återkomst" av konstnären Einar Forseth (1892-1988) har genom deposition varit utlånat till Essinge kyrka sedan 1988. Konstverket utfördes ursprungligen 1940-41 för ett begravningskapell på Karolinska sjukhuset i Solna. När kapellet revs flyttades verket till Essinge kyrka där det fungerar som altartavla. Konstnären var själv mycket nöjd med den nya placeringen som han alltså hann godkänna innan han avled samma år. Konstverket behöver nu bli rengöras och ges ny belysning. För detta måste församlingen söka statliga medel, men kan bara erhålla bidrag för konstverk som finns i församlingens ägo. 60 % av kostnaderna kan församlingen erhålla i bidrag. Restande 40 % får församlingen stå för.

Bilaga: Besiktnings-/värderingsutlåtande daterat 2008-11-20.

3 Förvaltningens synpunkter

Konstverket är en glasmålning i monumental storlek (500 x 300 cm) och utfört för placering i ett kyrkorum. Det har i Essinge kyrka fått en närmast idealisk placering medan kulturförvaltningen bedömer att det är mycket svårt att finna en bra placering för verket i landstingets verksamheter. Kulturförvaltningen bedömer också att de åtgärder församlingen planerar kommer att förhöja konstverket ytterligare. Förutom rengöring handlar det om att flytta upp konstverket på altaväggen något samt att ge det en belysning från baksidan som liknar genomsläpp av dagsljus.

Vi bedömer att dessa åtgärder gör det rimligt att "Avsked och återkomst" ges en permanent plats i Essinge kyrka genom att landstinget säljer konstverket till Essinge församling. Alternativet är att ta medel i anspråk ur kulturnämndens anslag för reparation av konst. Då kostnaden bedöms till 135- 160 000 kronor är vår uppfattning att det är alldeles för mycket pengar för att lägga på ett konstverk som inte finns i landstingets verksamhet.

Vi föreslår alltså att konstverket säljs för 12 000 kronor. Skälet till detta är att det kostade 12 000 kronor när det köptes in/beställdes 1940-41. Det finns alltså upptaget i balansposten hos landstingsfastigheter med detta värde varför det uppstår en motsvarande kostnad när konstverket övergår till annan huvudman. För att täcka denna kostnad föreslår vi således att Essinge församling betalar landstinget 12 000 kronor för konstverket. En hembudsklausul i köpeavtalat garanterar landstinget möjligheten att köpa verket åter om Essinge församling i framtiden vill sälja verket. Vi bedömer det rimligt att landstinget då betalar de 12 000 kronorna plus vad församlingen av egna medel lagt ner på reparationer och underhåll av konstverket.

Konstverkets egentliga eller marknadsmässiga värde är svårt att bedöma. 12 000 kronor 1940 motsvarar i dagens penningvärde ca 270 000 kronor. Vi uppskattar dock att det skulle kosta mer än så att beställa ett motsvarande konstverk idag. Baserat på storlek och material ligger kostnaden snarare mellan 500 och 800 000 kronor, beroende på var verket produceras. Samtidigt är det viktigt att framhålla att detta inte kan jämföras med marknadsvärdet. Ett konstverk som genom sin storlek och sitt speciella motiv är så pass svårplacerat, får ett litet, eller åtminstone mycket svårbedömt marknadsvärde.

4 Värderingen

Kulturförvaltningen konstaterar att värderingsmannen Claes Jugård kommer fram till i huvudsak samma resonemang angående konstverkets ekonomiska

aspekter som kulturförvaltningen i stycket ovan. Han säger att andrahandsmarknaden för ett sådant konstverk är ytterst begränsad, för att inte säga obefintlig och han konstaterar också att återanskaffningsvärdet kan ligga på cirka 800 000 kronor. Utöver detta anger han ett marknadsvärde till 160 000-200 000 kronor. Men förvaltningen vill poängtera, i enlighet med Jugårds utlåtande, att konstverket torde vara mycket svårsålt. En hembuds-/återköpsklausul tar dessutom ner marknadsvärdet ytterligare vilket Jugård inte tagit med i beräkningen. Kulturförvaltningen föreslår därför som tidigare att konstverket säljs till Essinge församling för 12 000 kronor vilket är verkets bokförda värde.

Hans Ullström

Göran Rosander